

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Pastor

rel, c 4

Erh: Øvstgaard:

Fra Kirker
og Præstegaarde.

SPREDTE SMAATRÆK FRA KIRKER OG PRÆSTEGAARDE I DET 17. OG 18. AARHUNDREDE

Ved Erh. Qvistgaard.

Følgende spredte Smaatræk fra gamle Kirker og Præstegaarde er alle hentede fra de ofte meget gamle Protokoller paa Rigsarkivet og Landsarkiverne. — De gamle Præstehjem har gennem Aarhundreder været Kulturbærere i vort Folk trods deres ofte store Fatigdom; fra dem er gennem Tiderne udgaaet mange af Folkets bedste Sønner og Døtre, og hvormange nu levende Slægter er ikke gennem Slægtskabs eller Venskabs Baand blevet knyttet til de gamle Præstehjem og har Minder derfra. Derfor kan det vist have sin Interesse at læse disse spredte Træk fra Kirkerne og de gamle Præstehjem særlig i ældre Tid.

Staby Kirke i 1613.

Vidne af Ulvborg Herredsting, at Christen Graversen af Kirkgaard paa sin Husbond Eske Billes Vegne fik et Vidne af 8 Mand, at 28 Synsmænd fremgik i Dag for Tingsdom og vidnede, at de sidste Torsdag var lovlig kaldede til Syn over *Staby Kirke*. Glarvinduerne vare næsten ude til dels tilstoppede med Hø og Halm, paa Kirkegulvet var der mangesteds Huller og Stenene søndertraadte, mange Huller i Skamlen, som Folket stander, der er ingen Skrifte eller Degne

stol, ingen Streng i Klokken, saa der kan ringes for de Døde, Messesærk og Alterklæde er meget slette, nogle Skamler nedfaldne, uden paa Kirken paa den søndre Side var Blyet paa mange Steder affaldet og en Part borte, saa Lægterne stod bare, og en Part af Spærrerne vare itu, paa Taarnet var Blyet afslaget mange Steds og borte, paa den nørre Side var Blyet mange steds forbrændt og Huller paa, saa at det kunde regne ind i Kirken. Guds Bord var mesten Part nedfalden paa begge Sider, og det Hus, hvori de kaste de Dødes Ben, er nedfalden, og meste Parten af Blyet borte. Paa Kirkegaarden vare Digerne paa mange Steder nedfaldne, saaat de hverken kunde holde Kvæg eller Svin ude, og en Part af Stenterne vare øde, og Kirkegaard og Gravene vare optraadte af Svin, ogsaa manglede Kirken meget Kalk. De antage ikke, at den kunde sættes i Stand for mindre end 400 Daler, og den er mere forfalden, end den var den Tid, da Anders Terskelsen i Hilleslef paa Eske Billes Vegne tog skriftlig Syn over den.

Anno 1613, Lørdag d. 15. Maj.

(Sognemændene i Staby, hvis Kirke fra Arilds Tid har ligget til Mariager Kloster, at deres Kirke, som iflg. Tingsvidnerne er meget forfalden, maa sættes i Stand ligesom de andre Kongens Kirker i Herredet, og at de gode Mænd, som med Klostret er forlenet, maa faa Kongens milde Gensvar herpaa). (Topograf. Saml. paa Papir paa Rigsarkivet).

Forbud mod Præsternes Drikken Dus.

Præsterne paamindes at holde sig fra at drikke Dus med hverandre paa Borgestuevis, ligeledes at dutte hverandre udi Samkvem, at Ordenen ej skal komme i Foragt.

Præsterne forbydes at læse deres Prædiken op.

Det lader meget ilde og er Præstestanden til Foract, at en Præst paa Prædikestolen læser sin Prædiken af Papiret, hvor derfor nogen hafver af Svaghed liden Skade paa sin ihukommelse, at hand icke anderledis kand prædike, bør hand enten hafve Øvrighedens Bevilling dertil eller holde Capellan i Kaldet. (Landemode 1705).

Forbud mod Præsters Markarbejde.

Det er til Beskemmelse for den hellige Orden, at en Præst og hans Hustru gaar selv i sin Avl fra Morgen til Aften med sine Tjenestefolk at arbejde paa Marken, at age ud og ind, rive Hø, omhugge Græs eller høste Korn etc. Thi gør mand sig i Trællesarbejdet lige med den groffue Almue, hvor skulde mand blive hædret af dem i sit Embede foruden sine Studeringers og Embeds Forsømmelse. (Landemode 1695).

Præsterne forbydes at signe og mane.

Provsterne skal alvorligen formane deres Præster, at eftersom nogle ere fundne i ondt Rygte forat skulle lade sig bruge til at bedrage Folk ved Signen og anden slig Forfængelighed saasom Genvisning og indbildte Raad mod Forgørelse, da skulle de entholde sig fra slig Uskikkelighed, saa fremt de ikke exemplariter skulle straffes.

Et andet Sted siges: Der er nogle Præster, Gud bedre det desværre, som spøger med Trolddoms Kunster og forføre mange christen Folk, som rejse lang Vejs fra at søge dem. Jeg [Biskoppen] véd og kender nogle faa, som endnu formaner til at lade saadan Galskab fare, thi her er en Præst her i Stiftet i fordums Tid brændt levendes for det samme. (Her hen-

tydes rimeligvis til den gamle Præst *Jens Rusk i Lønne*, der 1610 blev anklaget og dømt for Trolddom og brændt paa Kærgaards Ting ved Ribe 1611). (Landemode 1683).

Kontrakt mellem Sognepræst og hans Capellan.

I Aaret 1684 blev Villads Olufsen Visbye beskikket at være Hæderlige og Vellærde Mand, Sognepræst Christen Jensen hans Capellan og Medtiener udi Ordet og udi Kaldet at succedere om Gud mig længere end hannem dette hemmelige Lif forunder saa bepligter ieg mig paa efterfølgende Maade:

1. At forholde mig i og uden Embedet, i Huset og udenfor mod velbemeldte Hr. Christen som imod min Fader og Husbond tilbørlig og sømmelig med ald skikkelighed, Ydmyghed og Lydighed uden ald trozt eller motvillighed være sig imod hans egen Person eller nogen af hans udi Huset, saa ingen Aarsag af mig til nogen tvist eller trætte gifves skal.

2. Aldeles intet i Embedet at forrette uden velbemeldte Hr. Christens Minde og samtykke efter hans Befalning og Tilladelse, ja i alle Maader mig efter den kgl. Lovs Ord og Bogstav har at forholde som en tro og pligtig Medtiener i og uden dette hellige Prædike-Embede.

Hermed jeg Hr. Christen Jensen herimod ogsaa obligerer.

1. Att holde velbemeldte hæderlige Unge Mand som en Medarbejder i Ordet i Ære og Forfremmelse i alle mig mulige Maader.

2. Ved mit eget Bord lige med mig self at nyde nødtørftig Øll og Mad saa og at forskaffe hannem en fri Kammer med Seng, Varme og ljus samt fri Fodringskab til Kirkerne eller naar noget i Embedet

skal forrettis. Desforuden aarlig Løn 16, jeg siger sex-
ten Slettedaler hannem at giffue. Att ovenskrevne aff
os paa begge Sider holdis og efterkommis skal, hafver
vi vore egne hænder her underskrevet og venligen om-
bedet Hæderlige og Vellærde Mand, Sognepræst og
Provst Poul Jensen med os til videre stadfæstelse un-
derskrevet og forseglet. (Underskrifterne).

Anno 1684, d. 2. Januar.

De fleste af den Slags Kontrakter mellem Sogne-
præst og Capellan er enslydende, dog betinger Ca-
pellanen sig undertiden en Hest med fri Fodring Vin-
ter og Sommer til at ride til Kirke paa.

Et enkelt Sted forpligter Capellanen sig til – hvor
underligt det end lyder – at ægte en af Præstens Døtre,
men da Sognepræsten meget snart døde, tog han Mo-
deren i Stedet for Datteren.

Et andet Sted skal Capellanen foruden fri Forplej-
ning m. m. ogsaa have 2 gode Skjorter og et Par fine
hjemmegjorte Strømper.

En Præsteenkes Pension.

Ved Landemodet 1683 bestemtes, at Sognepræsten
i Ulvborg skulde give Præsteenken Maren Kieldsdat-
ter følgende Pension:

6 Tdr. Rug, 6 Tdr. Byg inden Jul at levere og 10
Daler 4 til Jul, 3 til Paaske og 3 til Pinsedag, og skal
hand desforuden skaffe hende Husværelse, som hen-
des Moder haver haft. Ildebrand: 14 Læs Hedetørv
og 6 Læs Sandtørv, alle lovlige Læs. Nok skal hand
holde hende tvende Køer paa Græs og Tyring med
sine egne Køer og give hende til hver Koe 3 Læs
Høe og 4 Trafver Halm, half Rug og half Byghalm.
Og føre hende baade Ildebrand saa og Halm til og

skaffe hende bekvem Plads til hendes Køer og Føring. Nok 3 gode Tiende-Lam om Aaret, holde hende et Svin udi Gaarden med hans egne, skaffe hende Kaalgaards¹⁾ Jord til Fornødenhed. Bagerovn, Bryggerredskab, Kielder og Kvern skal hun nyde til fælles med ham. Desforuden en Vogn til Kirke og Mølle til det altsammen efter den Maade, som der forholdes med andre Præsteenker.

Pensions-Kontrakt

*mellem Hr. Christen Seerup, Sognepræst til Borris-Faster (ansat 14. Dec. 1701) og hans Eftermand
Hr. Peder Stauning.*

Hr. Peder Stauning tilbød følgende:

Rug — 20 Tdr. Biug 12 Tdr. Hafre 8 Tdr. Penge 30 Rdl.

Holder dennem ogsaa 2de Kiør og 8 faar paa Foder lige ved hans egne, gifver dennem ogsaa aarligen et Slatenød saa got som 4 Rdl.

Desforuden $\frac{1}{2}$ tønde saltet Hvilling eller om de ikke kand bekommis 1 Rdl.

Gifver dennem aarligen 6 Lam.

Græsgang til to svin og tilsteder gierne at Hr. Christen hafver og underholder i Gaarden giæs, høns og Ender til sin Underholdning, hand betaler og aarligen uden nogen afgang udi det contingent, hand udreder, alle kgl. Skatter og Udgifter efter kongelig Mayestæts brefs indhold, hand betaler og Præstegaardens Capital eller forrenter den til de fattiges Directeur og desforuden til Hr. Christen Seerup eller hans Arfvinger hvad den ofver samme Capital af uvillige Mænd kand taxeris for.

Den hafve og Kaalgaard, som er til Præstegaarden

¹⁾ Se herom Aarbogen XXIV, S. 62.

sampt hvad fiskeri dertil ligger blifver tilfællis for dem, begge. Hr. Peder Stauning holder Hr. Christen og hans Hustru fri Vogn til og fra Kirke og Mølle, skaffuer dennem ogsaa fri Vogn en eller to Gange om Aaret, naar de vil besøge deres Venner, dog at det sker icke i Majo eller Augusto med mindre de skulle ville rejse til Bryllup eller Begravelse udi Hr. Christens Velærværdige Brødrers Huse, thi da sker det uden forskiel paa tiden.

Hans Ærværdighed Hr. Christen Seerup hafver Frihed til at udvælge de Værelser, som hand helst vil hafve og til sin Husholdning hafver fornøden efter Gaardens leylighed og indrømmer hans Hæderlighed Peder Stauning de øfrige, hvorved Bryggerhuset forbliver til fællis brug og den store stue ligeledis naar enhver af Parterne maatte behøfve den til der udi at accomodere deres Venner.

Derimod træder: Peder Stauning til Præstegaardens Brug og ald kaldets indkomst, som hand efter kgl. Majestæts Allernaadigste bref imod forskrefne aarlige udgift eller contingent nyder og er hand tilfreds med at Aaret begyndis anstødende 1. Apr. 1702 saaat hand fra samme Dag oppebærer Kaldets visse og uvisse Indkomst og svarer det aarlige contingent og andre Udgifter efter Højstbemeldte kgl. Majestæts brefs indhold. Peder Stauning træder til Kaldets Opvartning og betiening saa snart han til Prestes Embedet er ordineret og indsat, begierer dog icke videre for sin tjeneste paa de maaneders tid som inden bemeldte førstkommende April kand forløbe end sin Værelse paa Præstegaarden og underholdning i Hr. Christens Hus samt Heste og Vogn naar han rejser til og fra Kirke og prestelige forretninger og ser gerne og uden fortrydelse, at hans Ærværdighed imidlertid oppebær

den indkomst, som falder visse og uvisse, han erbudder sig ogsaa at forskaffe hans Ærværdighed Hr. Christen Seerup saa megen ildebrand, som hand ved sin Husholdning behøfver og desforuden at bevise Hr. Christen og hans Hustru ald mulig tjeneste og venskab og at ære hannem som en medtiener bør ære sin Sognepræst.

Hand vil og villig betale foreskrevne Contingent og lefvere hvad hand af kaldet udreder til Hr. Christen self udi Penge og got Korn og Vare saasom følger:

Aarligen ved hver Maanedes forløb gifver hand Hr. Christen $2\frac{1}{2}$ Rdl saalænge Hans Ærværdighed er paa Prestegaarden, men flytter han fra Prestegaarden betaler Peder Stafning hannem Pengene, nemlig 30 Rdl. udi 4 Terminer, nemlig hver fierding aar 11 Rdl. 16 Skil.

Rugen leverer hand ogsaa udi 4 Terminer, nl Michaelis, Juel, Paaske og Sct. Hans Dag, til hver Termin 5 Tønder, biugget og hafren leverer hand paa den tid, som Hr. Christen det begierer.

Slactnøden, hvillingerne og lammene lefverer hand om høsten. Dersom Hr. Christen skulle vorde tilsinds at flytte fra prestegaarden til sine Venner og heller hafve penge for Kornit, end Kornit udi natura betaler Peder Stafning ham derfor efter Capitelstaksten aarlig strax den er sat og for forskiellen 2 Skil højere for hver skippe.

Hans Ærværdighed Hr. Christen Nielsen Seerup presenterede icke ej heller nogen af hannem befuldæmægtiget saa mand hverken om hans paastand eller kaldets beskaffenhed for hannem hafde nogen underretning, men Peder Stafning indleverede den for retten udstedede forligelse med Hr. Christens paaskrift, at den var blefven hannem anvist.

Man understaar sig icke lengere denne ligning at opsette eller opholde, men i Henseende dertil at Peder Stafning saa længe Hr. Christen Seerups Svaghed continuerer er efter vor højst bemeldte kongl. Majestæts bref skyldig alene at betiene Kaldet og som de tvende Præster som med Bispen retten administrerer ere af det Herred eller egn udi hvilket Kaldet ligger og hand nogenledis derom giøre underretning, siunis at Peder Stauning saa fremt hand udi Præsteembedet skal hafve en hæderlig Subsistence og alle kgl. Skatter og udgifter udrede icke skulde taale at udgifve it større Contingent. Altsaa blifver det tilbud hand gjør billig eractet og hand formedelst denne forretning og hans egenhændig underskrift udi protocollen i kraftigste maade obligeret samme Contingent aarligen som forskrefvet faar at udrede, ligesom og alting imellem hannem og hans Ærværdighed Hr. Christen Seerup efter foranførte Conditioner bør forholdis.

Chr. Muus, Søren Madsen, Bent Jørgensen,
Biskop. Skamstrup. Tranberg.

P. Stauning.

Ribe Bispegaard, d. 14. Dec. 1701.

En Præsts Skatteangivelse i 1743.¹⁾

Rigtig Angivelse.

Kongl. Allernaadigste Forordning af 20. August 1743 paa underskrevne Formue, Indkomster og Accidenter saaledes som følger:

Guld.	Rdl.	Mk.	Skil
4 Guld Dupper veyer 1 lod	8	»	»
3 Guld Knapper, veyer 1 lod	8	»	»
1 liden tu leeds Ring veyer til	2	2	»
1 Guld Kors veyer til	2	2	2

¹⁾ Kopskatten 1743.

Sølv.	Rdl.	Mk.	Skil
Een Snus-Tobachs dovse veyer til	3	1	2
1 Sølv Beger veyer 18 lod	9	»	»
1 Sølv Ædske veyer 15 lod	7	3	»
6 Sølv thee-Skeede og Klemme veyer 5 lod	2	3	»
1 Sølv Skaal veyer 7 lod	3	3	»
7 Sølv-Skeeder veyer 28 lod	14	»	»
1 liden Sølv tumle veyer til	»	4	11
1 Sølv Beslag veyer 4 lod	2	»	»
1 liden Sølv Hovedvands Dovse 2 lod	1	»	»
3 Sølv Knappe veyer 1 lod	»	3	»

Tiende, Offer og Accidentser.

Rug 29 tdr 2 Skp 1 fj. à tønden 10 Mk.	48	4	13
Byg 60 tdr og 3 Skp. à tønden 6 Mk.	60	2	4
Offer paa de trende store Høytider udi alt	56	»	»
Qvæg- og Bie-Tiende Penge	10	»	»
Accidentzer ialdt beregnet til	28	1	8
	Latr. 268	»	8

Bæster.

En tjenestdygtig Rytter Hoppe som er afleveret til Deres kgl. Majst. tjeneste.	50	»	»
1 sort Hoppe 7 Aar	26	»	»
1 sort Hest-Plag 2 Aar	22	»	»
1 sort dito 3 Aar	20	»	»
1 mørk-Rød Hors Plag 1 Aar og har taget det andet	14	»	»
1 gl sort føll Hoppe 17 Aar	6	»	»
1 gl sort Hest 15 Aar	7	»	»
1 gl sort dito ringere og ældre	5	»	»
1 sort Hest føll fra i Aar	6	»	»

Fæ og Kiør-Høveder.

2 graa hjelmmede Stude i 4. Aar	20	»	»
2 sort-broget Stude	20	»	»

	Rdl.	Mk.	Skil
1 sort kuldet Stud	10	»	»
2 sort hielmet mindre i 3. Aar	16	»	»
1 graa hielmet 2 Aar	4	»	»
1 sort dito 3 Aar	7	»	»
2 smaa graa hielmet do. i 3. Aar	10	»	»
2 sort hielmet Kvier i 2. Aar.	5	»	»
2 rafn sorte dito	6	»	»
2 sort broget dito	7	»	»
1 sort bollet Qvie, bærende 3 Aar	6	»	»
1 Tyr i 2 Aar	2	»	»
1 sort hielmet Qvie tidlig bærende 4. Aar	4	»	»
1 sort gammel grinnet Koe.	5	»	»
1 sort hielmet tidlig bærende Qvie 4 Aar	6	»	»
1 stor gammel sort Koe	4	4	»
1 sort broget Qvie i 5. Aar	5	»	»
1 gl sort Gield Koe	4	»	»
2 Stude Kalve lagt til forgangne Vinter	2	4	»
3 broget Qvie Kalve	3	»	»
1 sort hielmet dito	1	»	»
37 Faar og Vairer à stycket 3 Mk.	18	3	»
	Latr.	590	3 0
Præstegaardens Bygning	300	0	0
Summa	890	5	8

Aldtsaa bliver hermed efter kgl. Allernaadigste Forsordning af 20. Aug. 1743 allerunderdanigst rigtig og rædelig angivet og beregnet min formue og Effecter. Indkomsterne, Tiende, Offer og Accidentzer som beløber sig ialdt 890 Rdl 5 Mk 8 Skil siiger Otte hundrede og halvfemtesindstyeve rix daler fem march otte Schilling dansch, men derimod er min vitterlige og virkelige Gield som igien herfra dragis, 637 Rdl siiger sex hundrede og syv og trediverixdaler. Aarsa

gen til saadan min Gield og Viitløftighed er deels at ieg ved min Ankomst her til Stædet maatte laane Penge, hvorfor jeg kunde kiøbe Præstegaarden som er meget forfalden og brøstfældig, paa hvis forbedring ieg har bekostet meget og endnu nødes til dagligen meere og meere at bekoste paa dends Brøstfældighed, deels ogsaa Besætningen hertil som nødvendig hehøvedes, hvortil ieg ogsaa maatte laane Penger, og derover er ieg geraaden i saadan Penge-Gield som ieg forrenter. Naar nu saadan min Gield bliver fra dragen saa bliver derfra tilovers 253 Rdl. 5 Mk. 8 Sk. siiger to hundrede og tre og halvtrediesindstive rixdaler fem march otte schilling, hvoraf ieg allerunderdanigst bør svare formueskat, saaledes redelig angivet af Sognepræsten for Stauning Menighed.

• Stauning d. 8. Oct. An. 1743.

Andreas Balslev.

*Den fattige Sognepræst i Estvad,
Erik Nicolaj Bruuns Bønskrift til Kongen i 1648.*

Af dette hans Bønskrift, der er holdt i Tidens svulstige Stil, faar vi lidt at vide om ham og hans Familie samt om de fattige Vilkaar, hvorunder han som saa mange, ja maaske de fleste af Datidens Præster levede. Efter hans eget Opgivende kom han til dette Embede c. 1641 rimeligvis som den femte Præst, men om hans Formænd véd vi ikke stort mere end deres Navne. Han var gift med Anna Bertelsdatter (Bartholin), der døde d. 30. April 1690, 84 Aar gl. 24 Aar efter hans Død. Med hende havde han flere Børn, hvoraf vi dog kun kender en Datter, Susanne f. 1651 og død 1732. Hun var gift med de to følgende Præster her, saaledes at hendes Moder vel har boet hos hende til sin Død, hvorved der sparedes Pension til hende, hvad der var af stor Betydning i de Tider og

paa et fattigt Hedekald som dette. Om hans fattige Vilkaar meddeler han, at Bønderne var paa Grund af Krigene saa forarmede, at deres Avl knap slog til til dem selv og endnu mindre til at svare Tiende af til Præsten. Præstegaardens Avling er fordrevet og for- sømt, og Græsning til sine Kreaturer maa han søge paa fremmede Marker. Præstegaarden selv har han modtaget i forfalden Stand, nogle af Bygningerne er nedfaldne, og andre har han maattet opbygge med stor Bekostning og sat sig i Gæld for, noget han alt- sammen kan skaffe Vidner paa. Derfor beder han Kon- gen om en ringe Hjælp til sig, sin Hustru og Børns Underhold.

Hvad Hjælp han har faaet som Svar paa dette hans Bønsskrift, som han har skrevet i København, hvortil han vel i den Anledning er rejst, siges ikke, han maa selv gøre Forslag derom, dog saaledes, at Kronen ikke lider Skade derved, saa det er næppe sandsynligt, at han har faaet den Hjælp, som saa mange af Datidens fattige Præster fik, nemlig en Del af Kongetienden af et Sogn. — Bønsskriftet¹⁾ lyder saaledes:

»Stormeektigste, Høyebaarne første, Allernaadigste Herre och konning, eders velbegyndte Regimente och Kongeligis stoell velsigne och stadfæste Gud evinde- ligen och bøye eders Kongelige Hierte till min og andre eders fattige Undersaatters Nød udi Naade att ansee og Miskundeligen att hielpe.

Høyebaarne første, Allernaadigste Herre och Kon- ning, Jeg fattige Mand, uværdig af Gud kaldet till det hellige Evangelii Tieneste, haffuer dett och nu paa Siuffuende Aar betient med den Fliid og Troeskab som mig ved Guds Naade muligt haffuer veret, dett samme Jeg och fremdelis vil beflitte mig paa for Guds

¹⁾ Topografiske Samlinger paa Rigsarkivet.

Ansigt Rettsindelingen att gjøre aff den Aand och Naade Gud dertil self vill forlene. Men herved inden nødis Jeg till aff stoer trang for Eders Kongelige Majestets ydmygeligst och underdanigst att beklage mig offuer stoer Mangell, som ieg imidlertid maa lide paa mit liffs nødtørftig underholdning mig udi mitt embede icke till ringe Umage hinder och besværing eftersom ieg icke kand haffue dett, huormed ieg med hustrue og børn kand underholdis, men Aar efter andre geraader udi stor giæld och kummer eftersom huerken mit kald och embede saavel som och icke heller mitt sind och hierte som ieg Gud och hans tieneste ofret haffuer tilsteder mig ved nogen andre ting mitt brød at søge. Thi huad Sognene anlangendis er, da er det alle och huer vitterligt som kiender noget til Steden, att almuen derudi formedelst forrige Aaringers misvæxt och store besværinger udi forleden feidis Tid ere saa forarmet, att der ere gandske faa som kand auffle enten dett de sielf kunne fortære eller skulle giffue andre. Saa er och Prestegaarden paa Ager och Ejendomb gandske ringe, Marken en Del aff Sand forderffuit och icke mere tiener at bruge och ingen gresning ieg haffuer enten till kiør eller anden Qvæg uden hvis jeg kand nyde paa fremmede Marker. Offuer saadan Kaldets Ringhed er och præstegaardens Bygning bleffuen forsømt saa at ieg Gaarden haffuer annammet meget forfalden och en Del af husene som aff sig Sielf nederfalt icke uden Bekostning och giæld haffuer ladet opbygge, en Del endnu ere brøstfældige som jeg icke formaaer at oprette, hvilket altsammen, min ringe Lejlighed anrørendis jeg icke aleniste med Tingsvidner som ieg derom taget haffuer men endog med alles och enhuers, baade Edels och uedels vidnisbiurd som kiender steden, om behouff giøres, kand

bevise. Huorfor er til eders kongelige Majestets min underdanigste och ydmygeligste Supplication och begiering att saadan min store Nød och trang naadigst maatte ansees och med kongelig Mildhed optagis och mig fattige Herrens Tiener och eders kongelige Majestatis altid tro Undersaat nogen ringe hielp bevilgis, eftersom dertil Raad och Middell kand findis. Eders kongelige Majestet tvifler sig ey derpaa at Guds Navn derved den Ære bevisis som den allerhøyeste Herre och Gud sielff vil huos eders kongelige Majestet med al Naade och velsignelse Rigeligen belønne och mig fattige Jesu Christi och hans Evangelii Tiener vederfaris den Naade som aldrig skal bliffue huos mig forgiæt, enten med Taksigelse till Gud som Eders kongelige Majestatis hierte dertil rører eller med uaffladelig troe forbøn om eders kongelige Majestatis bestandig velferd med ald legemlig och aandelig, timelig och ævig velsignelse.

Hafniæ 9. Juli 1648.

Eders kongelige Majestatis
underdanigste och ydmygeligste tiener
och troe undersaat.

Ericus Nicolai Brunovius
Pastor Ecclesiae Estvadensis
in. Cimbria, mppria.

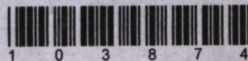
Bag paa Brevet er skrevet:

Hans kongl. May'st.s Naadelige Svar er, at naar Suplicanten gjør nogen forslag huorved hand uden Kronens Skade kand hielpis saa vil hand videre herpaa og naadelig vide att erklære. Kancelliet paa Kiøbenhafns Slot.

Otto Kragh.

28. Juli 1648.

DIS-Danmark

1 0 3 8 7 4